

L-Eżami ta' Nofs is-Sena

IL-MALTI

2016 - 2017

IL-FEHIM MIS-SMIGH

IS-SEBA' SENA

Il-Livell: 6-7

Il-Hin: 15-il minuta

Il-Karta tal-Ghalliema

Gwida ghat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigh

1. L-ghalliema tal-Malti li se jmexxu l-eżami tas-smigh isellmu lill-istudenti u wara li jitqassmu l-karti tal-eżami tas-smigh jghidulhom: ***“Bongu. Nitlobkom biex tiktbu isimkom, kunjomkom u l-klassi fil-post iprovvdut fil-karta ta’ quddiemkom.”***
2. Meta l-ghalliema jaraw li l-istudenti lestew, jghidulhom: ***“Issa se naqralkom l-ewwel silta. Nitlobkom toqoghdu attenti ghall-qari. Ma tistghux tiktbu jew tahdmu l-eżercizzji waqt li nkun qed naqralkom is-silta”***
3. L-ghalliema jaqraw l-ewwel silta kollha b’ritmu meqjus u meta jispiċċaw mill-qari jghidu lill-istudenti: ***“Issa se naqralkom l-istruzzjonijiet u l-eżercizzji li tridu tahdmu fuq is-silta li ghadkom kemm smajtu. Tistghu tahdmuhom waqt li qed naqra. Infakkarkom li s-silta ser terġa’ tinqralkom darb’ohra”***
4. L-ghalliema jaqraw l-istruzzjonijiet u l-eżercizzji kollha kif hemm fil-karta. Wara dan il-qari l-istudenti jinghataw ftit hin biex jaħdmu qabel ma jibda t-tieni qari tal-ewwel silta. Wara jghidu lill-istudenti: ***“Issa se naqralkom ghat-tieni u l-aħhar darba s-silta flimkien mal-istruzzjonijiet u l-eżercizzji. Tistghu tkomplu tahdmu waqt dan il-qari”***
5. Kif l-ghalliema jtemmu t-tieni qari jagħtu ftit hin biex l-istudenti jkomplu jaħdmu l-karta. Wara jghidu lill-istudenti: ***“Issa se naqralkom it-tieni silta. Nitlobkom toqoghdu attenti ghall-qari. Ma tistghux tiktbu jew tahdmu l-eżercizzji waqt li nkun qed naqralkom is-silta”***
6. L-ghalliema jaqraw it-tieni silta kollha b’ritmu meqjus u meta jispiċċaw mill-qari jghidu lill-istudenti: ***“Issa se naqralkom l-istruzzjonijiet u l-eżercizzji li tridu tahdmu fuq is-silta li ghadkom kemm smajtu. Tistghu tahdmuhom waqt li qed naqra. Infakkarkom li s-silta ser terġa’ tinqralkom darb’ohra”***

7. L-ghalliema jaqraw l-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji kollha kif hemm fil-karta. Wara dan il-qari l-istudenti jingħataw ftit ħin biex jaħdmu qabel ma jibda t-tieni qari tas-silta.

8. L-ghalliema jgħidu lill-istudenti: **“Issa se naqralkom għat-tieni u l-aħhar darba s-silta flimkien mal-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji. Tistgħu tkomplu taħdmu waqt dan il-qari”**

9. Hekk kif tgħaddi kwarta mill-bidu tal-eżami, l-ghalliema jgħidu lill-istudenti: **“Il-ħin tal-eżami għadda. Jekk jogħgobkom ieqfu mill-kitba u se niġbor il-karti. Grazzi”**

10. L-ghalliema inkarigati jaraw li l-karti kollha tal-eżami tas-smiġħ jingħabru u l-istudenti jistgħu jkomplu bl-eżami tal-qari u l-kitba.

Il-Qari tal-Ewwel Silta: **Kif inkun ġentili**

Li tkun ġentili jfisser li ma twegġa’ jew toffendi lil ħadd. Ifisser li tkun sensitiv għal kif qed iħossu ħaddieħor u li toqgħod attent biex tinduna mill-ewwel ħaddieħor x’għandu bżonn. Meta tħossok irrabjat u mwegġa’, minflok tiżbroffa, tkellem bil-mod. Il-fatt li ħaddieħor irrabjak ma jfissirx li għandek twegġgħu biex tpattihielu.

F’ħafna okkażjonijiet, huwa importanti li tkun ġentili, bħal meta tkun se tmiss jew terfa’ tarbija, għax taf twegġa’ lit-tarbija. Tkun ġentili jfisser li tmiss u tuża l-affarijiet li jiġu f’idejk bil-galbu u mhux bl-addoċċ jew bil-guffaġni. Ifisser li tibza’ għall-affarijiet tiegħek u ta’ ħaddieħor biex ma jinkisrux, ma jithammgux, ma jitqattgħux.

Li tkun ġentili ma jfissirx li tħalli lil ħaddieħor jagħmel li jrid bik, imma hemm mod u mod kif twaqqfu milli jkompli jdejek jew iwegġgħek. Jekk tkun ġentili int, ħaddieħor ikun ġentili miegħek!

(Addattament minn ‘Flimkien’ t’April 2016)

Taħriġ A. Imla l-vojt skont dak li smajt fis-silta.

(5 marki)

1. Li tkun ġentili jfisser li tkun _____ għal kif qed iħossu ħaddieħor.
2. Meta tħossok irrabjat, tkellem _____.
3. Irridu nkunu ġentili f’ħafna okkażjonijiet, bħal meta nerfgħu _____.
4. Li tkun ġentili ma jfissirx li tħalli lil ħaddieħor jagħmel _____.
5. Jekk tkun ġentili int, ħaddieħor ikun _____.

Il-Qari tat-Tieni Silta: **Il-Kelb Magiku**

Ġeru abjad mar jġgri fuq xwejjah. Ix-xwejjah ħadu d-dar u semmieh Shiro.

Shiro ħa lix-xwejjah fuq muntanja. Kif waslu, Shiro beda jinbaħ. Ix-xwejjah beda jħaffer u sab id-deheb!

Raġel rġhib sema' b'dan, u ħa lil Shiro bil-forza fuq il-muntanja. Il-kelb beda jingħi u r-raġel beda jħaffer, iżda sab il-ħmieġ. Ir-raġel irrabja u qatel il-kelb.

Ix-xwejjah beka u difen lil Shiro. Fuq il-qabar tiegħu ħalla xi kejkijiet tar-ross li Shiro kien iħobb. Ħaġa tal-ġhaġeb, dawn inbidlu f'deheb!

Ir-raġel induna u ġhamel bħalu, iżda l-kejkijiet tar-ross inbidlu f'tajn. Irrabja, u haraq il-qabar ta' Shiro. Ix-xwejjah, imdejjaq, ġabar l-irmied f'kaxxa. Buffura riħ tajret f't mill-irmied fuq is-siġar, u tgħidx kemm ħarġu fjuri sbieħ!

Is-sultan sema' b'dan, sejjah lix-xwejjah u qallu: "Se nippremjak talli kabbart il-fjuri." Ir-raġel rġhib beda jġħir, u ġhamel bħax-xwejjah, iżda r-riħ beda jtajjar l-irmied f'wiċċ is-Sultan u kien se jifga. Is-sultan tant irrabja li tefa' lir-raġel il-ħabs.

(Addattament tas-silta 'Hanasak Jiisan, Ħrejjef mill-Ġappun' mir-rivista Sagħtar, Marzu 2007)

Taħriġ B. Wieġeb skont dak li smajt fis-silta.

(5 marki)

1. Kif waslu fuq il-muntanja, ix-xwejjah beda jħaffer u sab _____.
2. Ir-raġel rġhib, ħa lil Shiro bil-_____ fuq il-muntanja.
3. Fuq il-_____ ta' Shiro, ix-xwejjah ħalla xi kejkijiet.
4. Il-Kejkijiet tar-raġel rġhib saru (ġebel, deheb, tajn).
5. Ir-riħ beda jtajjar l-(fjuri, irmied, nies) f'wiċċ is-Sultan u kien se jifga.

Tmiem il-karta